

ՄԱՐՏԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳԻՇԵՐԸ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՏԵՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

ՄԱՍ II

Գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտական գործողությունների նախապատրաստման հրամանատարի և շտաբի աշխատանքը պետք է իրականացվի՝ հաշվի առնելով օրվա մութ ժամերի առանձնահատկությունները և լուսային ապահովման միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու անհրաժեշտությունը:

Զորամասում (ստորաբաժանումում) լուսային ապահովումը կազմակերպվում և իրականացվում է ստացված մարտական առաջադրանքի, ավագ հրամանատարի ցուցումների (վերադաս շտաբի կարգադրության) և զորամասի (ստորաբաժանման) հրամանատարի կողմից գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության այլ պայմաններում մարտ վարելու որոշման հիման վրա:

Գիշերային ժամերին և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում գործողությունների նախապատրաստումը, որպես կանոն, իրականացվում է ցերեկային ժամերին: Գիշերը գործողություններին նախապատրաստվելիս հրամանատարը պետք է հնարավորինս իրականացնի մարտական պլանավորման աշխատանքների մեծ մասը (պլանի որոշում, ստորաբաժանումներին մարտական խնդիրների սահմանում, հետախուզում, փոխգործակցության և կառավարման կազմակերպում): Հարձակման համար ելման շրջանի զբաղեցմամբ (պաշտպանության շրջան, վաշտի հենակետ) կամ կանգ առնելու դեպքում հրամանատարն անմիջապես կազմակերպում է դիտարկում, ուժեղացնում է պահպանությունն ու պաշտպանությունը, առաջադրանքներ է դնում ստորաբաժանումներին և հերթապահ կրակային միջոցներին՝ հակառակորդի հնարավոր հարձակումը (գրոհը) հետ մղելու համար: Ցուցումներ է տալիս դիրքերի ինժեներական սարքավորման

(վերասարքավորման) վերաբերյալ՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ինժեներական կառույցների մանրակրկիտ քողարկմանը և բարձր ճշգրտության զենքի միջոցներից պաշտպանվելու միջոցառումների կատարմանը:

Գիշերային ժամերին և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտին ժամանակին և որակյալ նախապատրաստվելու համար հրամանատարը չպետք է սպասի ավագ պետի ընդլայնված ցուցումներին, այլ պետք է ցուցաբերի անկախություն և նախաձեռնություն: Կարճ ժամանակահատվածում գիշերը մարտի (գործողությունների) նախապատրաստման հաջող կազմակերպմանը կնպաստի հրամանատարի կողմից իրավիճակի, առաջին հերթին, հակառակորդի և տեղանքի մշտական ուսումնասիրությունն ու իմացությունը՝ գիշերային մարտ վարելու տեսանկյունից, ինչպես նաև ստորաբաժանումների ժամանակին նախապատրաստումը դրան: Չի բացառվում, որ գիշերային գործողությունների համար ՄՌՏ-ի անձնակազմի նախապատրաստումը միաժամանակ չի իրականացվի ստորաբաժանումներում:

Զորամասերը (ստորաբաժանումները) մարտական գործողությունների նախապատրաստելու կարգն իրականացնում են, որպես կանոն, մարտական կանոնադրությունների համաձայն:

2. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔԻ ՄՍԱՅՈՒՄ

Հրամանատարի և շտաբի կողմից ստացված առաջադրանքի առաջնային գնահատման իրականացման ընթացքում հրամանատարը պետք է հասկանա հետագա գործողությունների նպատակը, ավագ հրամանատարի գիշերային մարտի մտահղացումը, խնդիրը, թե ինչպես է նա մտադիր օգտագործել օրվա մուրճ ժամանակը մարտ վարելու համար, որ թշնամին, որտեղ, ինչ հաջորդականությամբ և ինչպես է ջախջախվելու, մարտակարգում ստորաբաժանման տեղն ու դերը, զինամթերքի հիմնական տեսակների սպառումը (պետք է տեղյակ լինի լուսավորության սարքավորումների քանակի և օգտագործման կարգի մասին), հարևանների խնդիրներն ու նրանց հետ փոխգործակցության կազմակերպման կարգը, գիշերը մարտական գործողություններ իրականացնելու առաջադրանքը կատարելու պատրաստության ժամանակը, ինչպես նաև լուսաբացին նախատեսված գործողությունների կարգը:

Սկզբնական օպերատիվ գնահատման ժամանակը որոշելիս հրամանատարը պետք է հաշվի առնի պլանավորման, նախապատրաստման և անմիջական անցկացման ժամանակը, միարժամանակ հաշվի առնի, թե որքան ժամանակ կպահանջվի ստորաբաժանմանը գիշերային մարտին (գործողությանը) նախապատրաստվելու համար, այնուհետև բուն մարտին (գործողության) պատրաստվելու, ավագ հրամանատարին պլանը զեկուցելու ժամանակը և դերը նրա հետախուզական գործունեության մեջ: Սկզբից որոշում է գիշերային մարտի (գործողության) նախապատրաստման ընդհանուր ժամանակը, հետագայում հաշվարկում է, թե որքան լուսավոր և մուրճ ժամանակ կա:

Առաջնային հրահանգները մշակելիս հրամանատարը պետք է հաշվի առնի որոշակի պայմաններ՝ ստորաբաժանումների պատրաստության համար ժամանակի առկայությունը, գիշերային գործողությունների համար անձնակազմի պատրաստության աստիճանը, ինչպես նաև դրա պատրաստման ուժեղ և թույլ կողմերը: Եթե իրավիճակը թույլ է տալիս, անձնակազմի հետ կարող են կազմակերպվել լրացուցիչ դասընթացներ՝ գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտական գործողություններ վարելու առանձնահատկությունների ուսումնասիրության վերաբերյալ, այն է՝ կողմնորոշում, կրակի վարում, մարտական մեքենաների վարում և այլն: Բացի այդ, ժամանակի և

իրավիճակի պայմանների առկայության դեպքում ստորաբաժանման հետ իրականացվում են մարտավարական պարապմունքներ, ինչպես նաև որոշվում է գիշերային կիրառման համար ՍՌՏ-ի նախապատրաստման աշխատանքների ծավալը:

Նախնական կարգադրությունը մշակելիս հրամանատարը, բացի ստանդարտ կետերից, նշում է նաև.

- գիշերը անձնակազմի և տեխնիկայի փոխադարձ ճանաչման կարգն և ազդանշանները;
- գիշերային տեսանելիության սարքերի (ջերմատեսիլների) օգտագործման կարգը;
- ժամանակի առկայության դեպքում լրացուցիչ պարապմունքների պլանավորման ու անցկացման կարգը;
- ստորաբաժանումների գիշերային գործողություններին նախապատրաստելու համար մինչև երբ և ինչ միջոցառումներ պետք է իրականացվեն:

2.1. Առաջադրանքի վերլուծություն

Առաջադրանքը վերլուծելիս շտաբի պաշտոնյաները հաշվի են առնում.

- հակառակորդի հնարավոր կազմը և գիշերային տեսանելիության սարքերի (ջերմատեսիլների) առկայությունը, լուսավորվող և հերթապահ կրակային միջոցների դիրքերը (տեղակայումը), վիճակը, պաշտպանության մակարդակը, կրակային և արգելապատնեշային համակարգերը, հակառակորդի ուժեղ ու թույլ կողմերը և գիշերը նրա գործողությունների հնարավոր բնույթը, նրա պահեստագործի տեղակայումը և դրանց սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում կիրառման հնարավորությունը, ինչ միջոցառումներ է հակառակորդը ձեռնարկում գիշերը իր գործողությունները ուժեղացնելու համար, գիշերը մարտական գործողությունների համար անձնակազմի պատրաստվածությունն ու պատրաստակամությունը;

- հաստիքային (տրված և օժանդակող) ստորաբաժանումների կազմը, դիրքը, վիճակը և հնարավորությունները՝ հաշվի առնելով գիշերային պայմանների ազդեցությունը (գիշերային տեսանելիության սարքերի, ջերմատեսիլների, գիշերային հսկողության միջոցների առկայությունն ու սարքինությունը), յուրային գործերի պաշտպանվածությունն ու ապահովվածությունը, ինչպես նաև տրված և օժանդակող ստորաբաժանումների ապահովվածությունը լուսավորող միջոցներով;

- հարևան ստորաբաժանումների հետ փոխգործակցությունը, գործողությունների բնույթը և պայմանները՝ հաշվի առնելով գիշերային տեսանելիության սարքերի, ջերմատեսիլների և գիշերային հսկողության սարքավորումների առկայությունը (սարքինությունը), ինչպես նաև դրանց կիրառման կարգը յուրային ստորաբաժանումների թևերում: Կարևոր է նաև որոշել, թե որքանով կարող են հարևան ստորաբաժանումների գործողությունները և լուսավորության սարքավորումների օգտագործումը ազդել ստորաբաժանումների մարտական գործողությունների վարման և նրանց տրված մարտական խնդիրների կատարման վրա;

- տեղանքի ընդհանուր բնույթը, ռելիեֆը, պաշտպանիչ և քողարկող (ապաքողարկող) հատկությունները, թե որքանով է տեղանքը բարդացնում կամ հեշտացնում ստորաբաժանումների գործողությունները գիշերը, թե՛ յուրային ստորաբաժանումների, թե՛ հակառակորդի:

2.2. Գործողությունների տարբերակների մշակում, վերլուծություն և համեմատում

Գիշերային գործողությունների տարբերակների մշակման, վերլուծության և համեմատման ընթացքում անհրաժեշտ է որոշել.

- արդյունավետ մարտական գործողությունների համար հակառակորդին կուրացնելու կամ նրան լուսավորելու առաջնային ջանքերի կենտրոնացումը;
- մարտակարգերում գիշերային տեսանելիության սարքերի, ջերմատեսիլների, գիշերային դիտարկման սարքավորումների բաշխումը և լուսավորման ապահովումը;
- հակառակորդին կրակային հարված հասցնելիս լուսավորության (կուրացնող) սարքավորումների կիրառման կարգը;
- նշանացուցման կարգը;
- ստորաբաժանումների (ամրաշինությունների) քողարկման խնդիրները;
- հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել գիշերը տանկերի, ՀՄՄ-ների (ԶՓՄ-ների) կիրառման ուղղությունների ընտրությանը;
- համագորային զորամասի շահերից ելնելով հրետանու օգտագործման խնդիրները (լուսավորվող ուղղիների, կողմնորոշիչների և օջախների տեղակայում);
- ավիացիայի կիրառման շահերից ելնելով առաջնագծի նշման կարգը (կարմրավուն, դեղնավուն և կանաչավուն լույսերի ցամաքային ազդանշանային փամփուշտների օգտագործմամբ):

Գործողության տարբերակները մշակելիս անպայման որոշվում են գիշերվա տևողությունը և մարտը (գործողությունները) անցկացնելու պայմանները (ամբողջ գիշերվա ընթացքում կամ միայն մի քանի ժամվա միջոցառման ընթացքում)՝ հաշվի առնելով տարվա ժամանակը:

2.3. Գործողության տարբերակի հաստատում

Գիշերային մարտի պլանը հաստատելիս հրամանատարը ուշադրություն է դարձնում հետևյալին՝

- լուսավորության ապահովմանը, գիշերային տեսանելիության սարքերի, ջերմատեսիլների, գիշերային դիտարկման սարքերի և այլ սարքավորումների կիրառման կարգին;
- հակառակորդի գիշերային տեսանելիության սարքերի, ռադարային ու լուսավորության սարքավորումների խափանման խնդիրներին;
- ստորաբաժանումները հակառակորդի էլեկտրոնային սարքավորումներից կելու միջոցառումներին;
- հակառակորդին մոլորեցնելու միջոցառումներին (ջերմային լուսարձակների, անդրադարձիչների տեղադրում, սարքավորումների դիտավորյալ տեղաշարժ ցուցադրական (մոդելավորված) գործողությունների համար և այլն);
- մարտական գործողությունների շարունակականության ապահովման ընթացակարգերին, մասնավորապես՝ գիշերայինից ցերեկային գործողություններին կամ ցերեկայինից գիշերային գործողություններին անցմանը;
- հակառակորդի հնարավոր հակազդրոհները հետ մղելու միջոցառումներին և լուսաբացի գործողությունների ընթացակարգին;
- անձնակազմին թշնամու զանգվածային ոչնչացման զենքերից (ԶՈԶ) պաշտպանելու համար ձեռնարկվող միջոցառումներին:

2.4. Հրամանների մշակում

Նպատակներն ու հիմնական միջոցառումները սահմանելուց հետո զորամասի (ստորաբաժանման) հրամանատարը, որպես կանոն, լուսավորության ապահովման հրահանգներ է տալիս մարտական գործողությունների կազմակերպման ընթացքում : Նա մասնավորապես նշում է.

- լուսավորության ապահովման խնդիրը;
- ավագ հրամանատարի (պետի) կողմից զորամասի (ստորաբաժանման) շահերից էլնելով իրականացվող լուսավորության ապահովման միջոցառումները;
- գիշերային տեսողության սարքերի օգտագործման կարգը մարտական գործողություններից առաջ և ընթացքում;
- զորամասի (ստորաբաժանման) գործողությունների գոտում հակառակորդի թիրախների (օբյեկտների) լուսավորման կարգը;
- ստորաբաժանումների գործողության ուղղությունները և դրանց միջև բաժանարար գծերը նշելու համար լուսավորության կողմնորոշիչների (ուղեգծերի) տեղադրման, տեղային օբյեկտների լուսավորման կարգը;
- հակառակորդին կուրացնելու և նրա գիշերային տեսողության սարքերին, էլեկտրոնային, ջերմային պատկերման և լուսավորության սարքավորումներին հակազդելու կարգը;
- զորքերի կառավարման և փոխգործակցությանն աջակցելու համար լուսային ապահովման միջոցների օգտագործման կարգը, կառավարման, փոխգործակցության, ազդարարման, փոխադարձ ճանաչման և նպատակադրման լուսային ազդանշանները;
- լուսավորության աջակցության առաջադրանքներ կատարելու համար հատկացված ուժերն ու միջոցները, մարտական գործողությունների ընթացքում դրանց պատրաստման, տրամադրման և վերահսկման կարգը;
- լուսավորության և լուսային ազդանշանային սարքավորումների պաշարը և դրանց ծախսման կարգը;
- առաջադրանքներ կատարելու պատրաստության ժամանակը;

Շտաբը կազմակերպում է հրամանատարի կողմից գիշերային մարտական գործողությունների լուսավորության ապահովման վերաբերյալ հրահանգների կատարումը և սահմանում է.

- մարտական գործողությունների սկզբում և ընթացքում գիշերային տեսանելիության սարքերի օգտագործման կարգը;
- հակառակորդի լուսավորության սարքավորումներին և գիշերային տեսանելիության սարքերին հակազդելու միջոցառումները;
- ճշտգրտում է լուսավորության սարքավորումների անհրաժեշտության հաշվարկը (ըստ տեսակի);
- սահմանում է կառավարման և փոխգործակցության համար միատարր լուսային ազդանշաններ, թիրախի նշանացուցման կարգը, յուրային դիրքերի նշմարման և փոխադարձ ճանաչման կարգը:

Հրետանու պետի հետ համատեղ ճշտգրտվում է տարածքի լուսավորման, հակառակորդին կուրացնելու, լուսավորված կողմնորոշիչներ ստեղծելու և հակառակորդի լուսավորության միջոցների ոչնչացման ընթացակարգերը:

Գիշերային մարտի լուսավորության ապահովման հարցերը արտացոլվում են հրամանատարի պաշտոնատար անձանց և ստորաբաժանումների հրամանատարների աշխատանքային քարտեզներում:

Զորամասի (ստորաբաժանման) շտաբը, սպառազինության, թիկունքի գծով տեղակալները և ծառայությունների պետերը ստորաբաժանումների հրամանատարների հետ մեկտեղ, մշակում են լուսավորման պլանը՝ հիմնվելով վերադաս շտաբի լուսավորության պլանից արված քաղվածքի և հրամանատարի որոշման վրա:

Լուսավորման ապահովման պլանը մշակվում է քարտեզի վրա՝ բացատրագրի հետ միասին, որտեղ սովորաբար արտացոլվում է.

- մարտից (գործողությունից) առաջ յուրայինների դիրքերը և հակառակորդի մասին տեղեկատվությունը;

- ստացված մարտական խնդրի բովանդակությունը;

- գորամասի (ստորաբաժանման) գործողությունների ուղղությամբ ավագ հրամանատարի (պետի) ուժերով և միջոցներով կատարվող խնդիրները, այդ թվում՝ լուսային ապահովման միջոցառումները;

- ապագա գործողությունների հրամանատարի որոշումը համար.

- մարտի մտահղացումը;

- մարտական խնդիրները ստորաբաժանումներին;

- փոխգործողության հիմնական հարցերը,

- կառավարման կազմակերպման և համակողմանի ապահովման հիմունքները;

- լուսային խնդիրները կատարելուն ընդգրկված ստորաբաժանումների (ուժերի և միջոցների) վիճակն ու խնդիրները;

- գիշերային տեսանելիության սարքերի կիրառման կարգը;

- որոնք են հակառակորդի նպատակակետերը (օբյեկտները), որքան ժամանակ, ում կողմից և երբ են լուսավորվելու կամ կուրացվելու, (լուսավորող, ծխային և հրկիզող զինամթերքի ծախսը);

- հրդեհների առաջացման վայրերը և ժամանակը, դրա համար հատկացված ուժերն ու միջոցները;

- հակառակորդի լուսավորության սարքավորումների, դրա համար հատկացված ուժերի և միջոցների դեմ պայքարի միջոցառումները;

- յուրային զորքերի կողմնորոշումն ապահովելու միջոցառումները, ում կողմից և ինչ հաջորդականությամբ են դրանք իրականացվելու, ինչ ուժեր և միջոցներ են հատկացվելու դրա համար;

- յուրային ավիացիայի թռիչքուղու և գտնվելու վայրի (առջնագիծ) նշագծման կարգը, ով, երբ, ինչ միջոցներով է իրականացնելու;

- լուսային ազդանշաններ ստորաբաժանումների կառավարման, փոխադարձ ճանաչման, նախազգուշացման, նպատակադրման և փոխգործողության համար;

- լուսային ապահովման համար նախատեսված ստորաբաժանումների ղեկավարման կարգը;

- լուսավորության մատակարարման ուժերի և միջոցների պահուստը:

Գիշերային պայմաններում աշխատելու համար շտաբը ապահովում է ղեկավարման կետերի և կառավարման միջոցների, տեղանքում հրամանատարի աշխատանքը, ուժեղացնում է պահպանությունն ու պաշտպանությունը, անցագրային ռեժիմը, վերահսկում է ստորաբաժանումների նախապատրաստումն ու մարտական խնդիրների կատարման գործընթացը:

Գիշերային գործողություններին անցնելիս շտաբը, գորամասերի (ստորաբաժանումների) և ծառայությունների ղեկավարների հետ համատեղ, մշակում և ստորաբաժանումներին է հասցնում հետևյալը՝

- հակառակորդի դիտարկման, հետախուզման կազմակերպման և անցկացման առանձնահատկությունները,

- մարտական և անմիջական անվտանգության ամրապնդման, անձնակազմի և ռազմական տեխնիկայի պաշտպանության, քողարկման և թշնամու տեխնիկական հետախուզական միջոցների դեմ պայքարի ընթացակարգերը,

- մարտական գործողությունների լուսավորության ապահովման միջոցառումները և դրանց իրականացման կարգը,

- գործողության սահմանված ուղղության պահպանումը, դիրքի նշագրումը և փոխադարձ ճանաչումը,

- հրամանատարական կետերի, այլ շարակարգերի, պահեստագործի, հրետանու և թիկունքային ծառայությունների կազմակերպված տեղաշարժի ապահովումը, ինչպես նաև նյութատեխնիկական ռեսուրսները ստորաբաժանումներին հասցնելու և վիրավորներին ու վնասված զենքն ու սարքավորումները տարահանելու կարգը:

2.5. Տեղագնության անցկացում

- Բոլոր մակարդակների հրամանատարները պետք է ծանոթ լինեն մարտական գործողությունների տեղանքին: Տեղանքը տարբեր լուսավորության պայմաններում՝ թե՛ ցերեկը, թե՛ գիշերը, տարբեր տեսք ունի: Հետևաբար, հրամանատարը պետք է ծանոթ լինի տեղանքին և կարողանա կողմնորոշվել թե՛ ցերեկը, թե՛ գիշերը, թե՛ բնական, թե՛ արհեստական լույսի ներքո: Նա պետք է անգիր հիշի ապագա գործողությունների համար կարևոր առանձին օբյեկտների տեղադրությունը: Տեղագնությունը խորհուրդ է տրվում անցկացնել երկու անգամ՝ ցերեկը և մթնշաղին:

- Գիշերը տեղագնության նպատակը և դրա իրականացման մեթոդները նույնն են, ինչ ցերեկը: Տեղագնության ընթացքում պետք է պարզաբանվեն տեղանքը լուսավորելու և հակառակորդին կուրացնելու մեթոդներն ու ընթացակարգերը, և հրամանատարը պետք է նաև որոշի, թե ինչպես օգտագործել գիշերային տեսողության սարքերը (ջերմատեսիլները):

- Տեղագնությունը սովորաբար սկսվում է կողմնորոշմամբ, որի ընթացքում նշվում են կողմնորոշիչները և կոդավորվում տեղանքը: Կողմնորոշիչները ընտրվում են այնպես, որ դրանք կարողանան օգտագործվել գիշերը:

- Գիշերը տեղագնությունը պետք է իրականացվի մի քանի կետերից, որոնք, որպես կանոն, պետք է մոտ լինեն առաջնագծին:

Մթության մեջ տեղագնության ընթացքում պարզաբանվում են տեղանքում կողմնորոշվելու և գիշերը դիտարկելու հնարավորությունները, ստուգվում են պասիվ գիշերային տեսողության սարքերի օգտագործման հնարավորությունը հակառակորդին ուղիղ կրակով խոցելու, փակ կրակային դիրքերից հրետանու կրակը կարգավորելու, մարտական մեքենաների վարումն ապահովելու, ինչպես նաև լուսավորության ապահովման որոշակի հարցեր (լուսավորվող կողմնորոշիչների տեղակայումը և լուսավորության սարքերի ճառագայթների տեղադրման ուղղությունները, թշնամու նշանակետերն ու օբյեկտները, որոնք լուսավորվելու են մարտի սկզբում (ակտիվ գործողություններ)):

- Գիշերը տեղագնություն իրականացնելիս ակտիվ գիշերային տեսողության սարքերն օգտագործվում են հակառակորդի ռադիոէլեկտրոնային հետախուզությանը հակազդելու միջոցառումներին համապատասխան: Պասիվ գիշերային տեսողության սարքերը կարող են օգտագործվել առանց սահմանափակումների:

2.6. Փոխգործողության կազմակերպում

Գիշերային մարտերի համար հրամանատարը մշակում է փոխգործողության պլան, որը հասցվում է փոքր ստորաբաժանումներին: Խորհուրդ է տրվում համակարգումը կազմակերպել տեղանքում: Փոխգործողությունը կազմակերպելիս կարևոր է ապահովել, որ ստորաբաժանումների հրամանատարները՝ դասակների և ջոկերի, հստակ պատկերացում ունենան, թե ինչպես պետք է ընթանա գիշերային մարտը: Պետք է սահմանվի առանձին մարտական առաջադրանքներ կատարելու գործողությունների հաջորդականություն:

Հրամանատարները պետք է ծանոթ լինեն հարևան ստորաբաժանումների առաջադրանքներին: Հաջողության հասնելու համար բոլոր ստորաբաժանումները պետք է ուշադիր համակարգեն իրենց գործողությունների հաջորդականությունը միմյանց, խոցման միջոցների, լուսավորության ապահովման և հարևանների հետ՝ առաջադրանքների, բնագծերի և ժամանակի առումով:

Նախ, հրամանատարը հայտարարում կամ հրամայում է շտաբի պետին հայտարարել կառավարման ազդանշանների (կրակի բացման, փոխադրման կամ դադարեցման ազդանշաններ), ազդարարման և նշանացուցման մասին:

Փոխգործողությունը կազմակերպելիս հրամանատարը որոշում (համաձայնեցնում) է գիշերային մարտի պայմաններում կոնկրետ լուծումներ պահանջող հարցերը.

- առանձին կրակային միջոցների կողմից կրակային դիրքեր զբաղեցնելու կարգը և մարտական գործողությունների ժամանակ դրանց մասնրելու եղանակը;

- պաշտպանության առաջնագծի առջևում և խորքում կենտրոնացված և խափանիչ կրակ իրականացնելու կարգը, կրակը կանչելու և դադարեցնելու եղանակները;

- գիշերային վարման սարքերի օգտագործման կարգը (լուսարձակներ՝ լույսի քողարկման սարքերով, մարման երկու ռեժիմներով՝ մասնակի և լրիվ), կողային լույսերի և այլ լուսավորության սարքավորումների օգտագործման կարգը;

- մարտական գործողությունների ընթացքում և հակագրոհների ժամանակ մարտադաշտը լուսավորելու կարգը, ինչպես նաև հակագրոհային ստորաբաժանումների շարժման ուղղությունները նշելու կարգը;

- յուրային ակնապատ դաշտերում անցումների մշակման (անցատեղեր) և դրանց նշագրման կարգը (լուսային ազդանշանային ցուցիչների և նշանների, մասնավորապես՝ ՄԲՓ լուսային ազդանշանային նշանի միջոցով, որի տեսանելիության շառավիղը գիշերը, կախված մթնոլորտային թափանցիկությունից, կարող է տատանվել մի քանի հարյուր մետրից մինչև մեկ կիլոմետր);

- հիմք ընդունելով առաջադրանքների կատարումը, բնագծերի հասնելը և ժամանակի առկայությունը՝ լուսավորության ապահովման կարգը;

- լուսաբացին նշանակված բնագծերը ապահովելու և գիշերայինից ցերեկային գործողություններին անցնելու ընթացակարգը;

- դիրքերը կամ տարածքները զբաղեցնելու մարտադաշտի լուսավորության ընթացակարգը:

- լուսավորության ապահովման համար նշանակված ստորաբաժանումների հետ կապի կազմակերպման կարգը;

- հակառակորդի լուսավորության սարքավորումների, գիշերային տեսողության սարքերի, ջերմատեսիլների և գիշերային դիտարկման սարքավորումների դեմ պայքարի մեթոդներն ու ընթացակարգը, ինչպես նաև հակառակորդի ստորաբաժանումներն ու դիտակետերը կուրացնելու ընթացակարգը;

- լուսավորման կողմնորոշիչների տեղադրման վայրերը;

- նշանակետերը (օբյեկտները) և դրանք լուսավորելու, ճնշելու կամ կուրացնելու միջոցները: Ավարտելուց հետո հրամանատարը ճշտում է նրանց դիրքերի փոխադարձ ճանաչման և նշանակման ընթացակարգը, ինչպես նաև հրահանգներ է տալիս գիշերային մարտի համակողմանի ապահովման համար:

2.7. Ղեկավարման կազմակերպում

Գիշերային մարտ վարելիս ստորաբաժանումների ղեկավարումն իրականացվում է ղեկավարման կետերից, որոնք ծավալվում են առաջին շարակարգի ստորաբաժանումների մարտակարգերին մոտ:

Գիշերային և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում ղեկավարումն կազմակերպելիս հրամանատարը որոշում է ստորաբաժանումների հրամանատարական դիտակետերի (շրժական ղեկավարման կետերի) (այսուհետ՝ ՀԴկ) տեղակայման վայրերն ու ժամանակը և դրանց տեղափոխման ուղղությունը, ենթակա և տրված ստորաբաժանումների հետ կապի պահպանման կարգը, ծանուցումների (զեկույցների) ներկայացման եղանակն ու ժամանակը, ՀԴկ ինժեներական կահավորման աստիճանը, դրանց քողարկումը և գիշերը (սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում) պահպանությունն ու պաշտպանությունն ապահովելու կարգը:

Գիշերային մարտն ունի բազմաթիվ բնութագրական առանձնահատկություններ և հատուկ պահանջներ է ներկայացնում ղեկավարման կազմակերպման համար:

Ձորքերի ղեկավարման հարցը քննարկելիս չի կարելի սահմանափակվել միայն հրամաններ և կարգադրություններ տալով, որոնք սովորաբար փոխանցվում են անձամբ կամ կապի միջոցներով: Ղեկավարումը պետք է հասկանալ որպես բոլոր միջոցառումների համալիր, որպես հրամանատարների և շտաբների գործունեության բարդ գործընթաց, որն անքակտելիորեն առնչված է զորքերի մարտական գործողությունների կազմակերպման, նախապատրաստման և վարման հետ և ուղղված է մարտական առաջադրանքի ճշգրիտ և ժամանակին կատարմանը:

Կապը մարտական գործողություններում ստորաբաժանումների հրամանատարության հիմնական միջոցն է: Սակայն միայն ռադիոկապի վրա հույսը դնելը բավարար չէ. պետք է օգտագործվեն կապի այլ միջոցներ, մասնավորապես՝ լարային կապը: Ձորքերի կառավարման համար օգտագործվում են նաև շարժական կապի սարքավորումներ: Սակայն դրանց արագությունը, ինչպես նաև բոլոր տրանսպորտային միջոցների արագությունը, գիշերը նվազում է 35-40%-ով: Բնականաբար, սա դանդաղեցնում է բոլոր տեսակի զեկույցների, հրամանների և հրահանգների առաքումը: Շարժական կապի սարքավորումները ներառում են ոչ միայն մեքենաներ և մոտոցիկլետներ: Կապի համար օգտագործվում են նաև ինքնաթիռներ և ուղղաթիռներ: Հետևաբար, ստորաբաժանումներն ու շտաբները պետք է ունենան անհրաժեշտ նյութեր՝ գիշերը վայրէջքի վայրերը նշելու համար:

Կապի համար լուսարձակող ազդանշաններ օգտագործելիս հրամանատարը պետք է հիշի, որ գիշերը դրանք տեսանելի կլինեն զգալիորեն ավելի մեծ հեռավորությունից, քան ցերեկը: Հետևաբար, դրանք պետք է օգտագործվեն հիմնականում առաջավոր ստորաբաժանումների դիրքերը ցույց տալու համար: Այնուամենայնիվ, պետք է նշել, որ հակառակորդը լուսարձակող ազդանշաններ կօգտագործի նաև իր զորքերի հետ կապվելու կամ զորքերը ղեկավարելու նպատակներով: Հետևաբար, հրամանատարներն ու շտաբները պետք է միջոցներ ձեռնարկեն՝ ապահովելու համար, որպեսզի յուրայինները արագորեն ճանաչեն իրենց ազդանշանները: Ստորաբաժանումների հետ կապը շտաբի սպաների և սուրհանդակների միջոցով նույնպես կարող է բարդ լինել, բայց կապի այս մեթոդը հատկապես լայնորեն կիրառվում է գիշերային մարտերում: Այն ամենահուսալին է:

Առաջին շարակարգի ստորաբաժանումների գործողությունների դիտարկումը հատկապես կարևոր է ստորին մակարդակի հրամանատարության համար: Մարտադաշտը նշելու համար կարող են օգտագործվել տանկերի և ՀՄՄ-ների (ԶՓՄ-ների) ետնամասում ամրացված հատուկ լույսարձակ նշաններ: Հակառակորդի կողմից հայտնաբերումը

կանխելու համար խորհուրդ է տրվում այս լույսերը միացնել միայն համապատասխան հրաման տվող ավագ հրամանատարի խնդրանքով, այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ է անհապաղ պարզաբանել ստորաբաժանումների դիրքը:

Մարտադաշտը դիտարկելու համար հրամանատարը պետք է օգտագործի բոլոր առկա տեխնիկական միջոցները՝ գիշերային տեսողության սարքեր, ջերմատեսիլներ, ռադիոտեղորոշման և հեռուստատեսային սարքավորումներ: Գիշերային մարտերում հաջողության հասնելու համար հրամանատարներն ու շտաբները պետք է մեծ ուշադրություն դարձնեն քողարկմանը (լույսային և ձայնային), ուշադիր քննարկեն հրամանատարական կետի ծառայությունների կազմակերպումը, պլանավորեն տարածքի լուսավորման միջոցառումները և ստորաբաժանումների դիրքերի նշումը: Լուսավոր ժամանակ կարևոր է ուսումնասիրել ճանապարհների, տեղանքի և ջրային օբյեկտների վիճակը: Այս վերջին խնդիրը հատկապես կարևոր է վատ եղանակային պայմաններում, ինչպիսիք են անձրևը, ուժեղ քամին, ցրտահարությունը կամ ձյունը:

Գիշերային մարտերի մանրակրկիտ նախապատրաստությունը, և այդ նախապատրաստության մշտական մոնիթորինգն ու հրամանների կատարման ստուգումը կօգնի նվազագույնի հասցնել ստորաբաժանումների հրամանատարության դժվարությունները գիշերային մարտերի ժամանակ:

Ստորաբաժանման հրամանատարի աշխատանքի կարգը և հաջորդականությունը ղեկավարման կազմակերպման գործում կախված է կոնկրետ իրավիճակից, հանձնարարված առաջադրանքից, մարտը կազմակերպելու ժամանակի առկայությունից, հրամանատարի պատրաստվածությունից, կազմակերպչական հմտություններից և փորձից:

2.8. Հակառակորդի կրակային ոչնչացման կազմակերպումը և կրակի կառավարումը գիշերը

Գիշերը թշնամու դեմ կրակային մարտերը կազմակերպելիս, ընդհանուր հարցերից բացի, հրամանատարը պետք է.

- որոշի առաջադրանքներ կատարելու համար լուսավորության ապահովման անհրաժեշտ ստորաբաժանումները (կրակային միջոցները);

- բաշխի հատկացված ուժերն ու միջոցները առաջադրանքի լուսավորության ապահովման, մարտական փուլի (գործողության), մարտավարական նպատակների և գործողությունների գոտիների միջև;

- ապահովի նրանց համապատասխան քանակությամբ զինամթերքով (լուսավորող, ծխային, հրկիզող, հետագծող փամփուշտներ);

- որոշի կրակը բացելու, տեղափոխելու և դադարեցնելու լուսային ազդանշանները, հրետանային կրակի և օդային հարվածների կանչը;

- որոշի նշանացուցման կարգը և կրակոցների արդյունքները ճշգրտելու մեթոդները: Մարտական կրակի կառավարումը ներառում է.

- հակառակորդի նշանակետերի հետախուզում, դրանց կարևորության գնահատում, մարտական գործողությունների հերթականության որոշում, զենքի և զինամթերքի տեսակի, կրակի տեսակի և մեթոդի ընտրություն;

- կրակ բացելու հրաման տալը;

- կրակի արդյունքների մոնիթորինգը և հրաձգության ճշգրտումը:

Հակառակորդի նշանակետերի հետախուզումն իրականացվում է անձամբ հրամանատարի, դիտորդների և, անհրաժեշտության դեպքում, ստորաբաժանման ողջ անձնակազմի կողմից նշանակված հատվածներում: Դիտարկման հատվածները պետք է ապահովեն հակառակորդի հայտնաբերումը ճակատում, թևերում և թիկունքում: Գիշերը թիրախի

հետախուզման համար օգտագործվում են գիշերային տեսողության սարքեր և տեղանքի լուսավորությունը: Այս լուսավորությունը կարող է լինել շարունակական կամ ընտրովի (ըստ գոտիների, սահմանների կամ թիրախների):

Նշանակետի կարևորության գնահատումը ներառում է դրանց դասակարգումը հետևյալ խմբերի.

- անվտանգ (կրակային միջոցներ, որոնք գտնվում են իրենց արդյունավետ կրակի վարման հեռավորությունից ավելի մեծ հեռավորության վրա),

- կարևոր (նշանակետեր, որոնց կրակային հզորությունը կարող է զգալի կորուստներ պատճառել կամ որոնց ոչնչացումը կնպաստի մարտական առաջադրանքի կատարմանը),

- վտանգավոր (կրակային միջոցներ, որոնք կարող են կրակել իրենց արդյունավետ կրակային հեռավորությունից),

- հատկապես կարևոր (գերձզգրիտ զինատեսակներ):

Գիշերը նշանակետի գնահատումը որոշվում է նաև նրա կարևորությամբ հակառակորդի լուսային ապահովման խնդիրների կատարման գործում և յուրային զորքերի լուսային ապահովման միջոցների վրա ազդեցության աստիճանով:

Նշանակետի ոչնչացման հերթականությունը որոշվում է հիմք ընդունելով նշանակետի կարևորությունը: Ընդ որում, գիշերը, ի թիվս այլ կարևոր նշանակետերի, առաջին հերթին ոչնչացվում են հակառակորդի լուսային ապահովման միջոցները առաջնագծում և մոտակա խորքում: Հատկապես կարևոր են հակառակորդի այն նշանակետերը, որոնք իրականացնում են տեղանքի լուսավորում իրենց զորքերի գործողությունների ուղղությամբ և կուրացնում են դիտարկման, հետախուզության և նշանառության միջոցները: Այսպիսիք ոչնչացվում են անմիջապես, երբ դրանք հայտնաբերվում են:

Զենքի և զինամթերքի ընտրությունը, ինչպես նաև գիշերային կրակի վարման տեսակն ու մեթոդը պետք է ապահովվի հետախուզությամբ հայտնաբերված նշանակետերի հուսալի ոչնչացումը և նվազեցնի բացահայտող գործոնների ազդեցությունը:

Կրակ բացելու հրամանում հրամանատարը նշում է.

- ում (ստորաբաժանում, կրակային միջոց);

- նշանացուցում (նշանակետի դիրքը և անվանումը);

- հրաձգության ելքային կարգավորումը (նշանոց, նշանառման կետ, նշանառման կետի շեղում);

- զինամթերքի սպառումը (կրակահերթի տևողություն);

- կրակ բացելու պահը՝ «ԿՐԱԿ» հրամանը:

Նշանացուցումը ներառում է նշանակետի դիրքը և անվանումը: Այն կարող է որոշվել կողմնորոշիչ նշաններից (տեղական օբյեկտներ) կամ շարժման (հարձակման) ուղղությունից՝ օգտագործելով ազիմուտի ցուցիչը: Գիշերը նշանացուցումը սովորաբար կատարվում է լուսավորվող կողմնորոշիչներով, լուսածրող գնդակներով և արկերով, արկերի պայթյուններով, ազդանշանային սարքերով, ինչպես նաև նշանառման սարքերով և զենքերով նշանակետի վրա ուղղորդելով:

Նշառման ժամանակահատվածը պետք է համաձայնեցվի թիրախի լուսավորության հետ, իսկ կրակ բացելու պահը՝ թշնամու կուրացնող սարքերի հետ:

Հրաձգության արդյունքների դիտարկումը կատարվում է նշանակետի վրա հարվածը գրանցելու կամ արկի (փամփուշտի) շեղումը նշանակետից որոշելու համար: Դիտարկման համար օգտագործվում են գիշերային տեսողության սարքեր կամ լուսավորվում է նշանակետի շրջակայքը:

Աջակցող հրետանային ստորաբաժանման կրակի կանչը և կրակի կարգաբերումը կատարվում են հրետանու դիտորդի միջոցով կամ անձամբ ստորաբաժանման

հրամանատարի կողմից: Կրակ կանչելիս նշվում է հետևյալը՝ նշանակետի բնույթը և գտնվելու վայրը կամ դրա քանակը, հրաձգության խնդիրները (ճնշել, ոչնչացնել, խափանել, լուսավորել, կուրացնել կամ ծխահարել) և առաջադրանքը կատարելու ժամկետները: Հրաձգության կարգաբերման ժամանակ նշվում է հեռավորության և ուղղության շեղման մեծությունը:

Ուղղաթիռի (ինքնաթիռի) անձնակազմերի նշանացուցումը կատարվում է օդային կարգավարի միջոցով, նրա բացակայության դեպքում՝ թիրախի գտնվելու վայրը նշվում է հրաձգային զենքի կրակով (մարտական մեքենայի սպառազինությունից) և լուսածրող գնդակներով (արկերով):

Գիշերը փոխադարձ ճանաչումն ապահովելու և յուրայինների օդային հարվածներից խուսափելու համար հակառակորդի հետ անմիջական շփման մեջ գտնվող կամ նրա թիկունքում գործող ստորաբաժանումները կարող են նշանակել իրենց գտնվելու վայրի դիրք, որտեղ նշվում է դրա կազմը, գտնվելու վայրը, ճանաչման ազդանշանները, նշանները և ազդականչերը ինչպես նաև դրանց տրամադրման կարգը: Դիրքի անձնակազմը պետք է ապահովված լինի հսկման սարքերով, կապի և ազդանշանային սարքավորումներով:

2.9. Համակողմանի ապահովման կազմակերպում

Գիշերային պայմաններում մարտական գործողությունների համակողմանի ապահովման կազմակերպման աշխատանքների ընթացքում հրամանատարը հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացնում է մարտական առաջադրանքի կատարմանը նպաստող գործոնների որոշմանը, ենթակաների կողմից մարտական գործողությունների վարման պայմանները բարելավելու և հակառակորդի գործողությունները բարդացնելու ուղղությամբ: Դրա հիման վրա նա որոշում է գիշերային մարտական գործողությունների համակողմանի ապահովման միջոցառումները և կազմում է ստորաբաժանումների առաջադրանքները:

Ապահովման տեսակների վերաբերյալ առաջադրանքների որոշման հետագա աշխատանքները կազմակերպում և համակարգում է շտաբի պետը: Մարտական ապահովման միջոցառումների պլանավորման և իրականացման համար նա է հիմնական կազմակերպիչը:

Հետախուզությունը կազմակերպվում է ռադիոէլեկտրոնային հետախուզության, գիշերային տեսողության սարքերի լայնածավալ կիրառմամբ, ականջադրման կետերի տեղակայմամբ և հետախուզական մարմինների կողմից հակառակորդին մոտենալու միջոցով: Շտաբի պետը պարզաբանում է հրամանատարի կողմից սահմանված հետախուզական խնդիրները և որոշում հետախուզության լուսավորության ապահովման ուժերն ու միջոցները, ինչպես նաև հետախուզական ստորաբաժանումների հետ փոխգործողության կարգը: Միևնույն ժամանակ, շտաբը առաջնային շեշտը դնում է հետախուզական տարրերի գաղտնիության և հակառակորդի ու տեղանքի վերաբերյալ նրանց հետախուզական տվյալների հուսալիության վրա:

Պահպանությունը կազմակերպվում է շտաբի պետի և ստորաբաժանումների հրամանատարների կողմից՝ հաշվի առնելով պահպանության համար ուժերի ու միջոցների ավելացումը, լուսավորության սարքավորումների անհրաժեշտ քանակի հատկացումը և դրանց կիրառման կարգի որոշումը, ինչպես նաև պահպանության մոնիթորինգի կազմակերպումը: Սահմանափակվում կամ արգելվում է անձնակազմի և սարքավորումների տեղաշարժը ստորաբաժանումների ներսում: Հետախուզական գործակալությունների և բջջային կապի սարքավորումների համար սահմանվում է գաղտնաբառ և հետկանչ:

Մարտավարական քողարկումը կազմակերպվում և իրականացվում է՝ հաշվի առնելով և օգտագործելով գիշերային պայմանների առավելությունները: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում սահմանված լուսային և ձայնային քողարկման ռեժիմների պահպանմանը, ինչպես նաև հրատեխնիկայի և աերոզոլների օգտագործմանը: Լայնորեն կիրառվում են խայծերի սիմուլյացիայի միջոցով մոլորեցնող միջոցառումներ: Ուժեղացվում է մարտավարական քողարկման միջոցառումների նախապատրաստման և իրականացման մոնիթորինգը:

Ինժեներական ապահովումը կազմակերպվում է՝ հաշվի առնելով օրվա մութ ժամանակի առավելագույն օգտագործումը, լուսավորության առանձնահատկությունները և ինժեներական աշխատանքների կատարման լուսային և ձայնային ապաքողարկումը:

Ավելին, մարտական իրավիճակներում շտաբը օգտագործում է մթությունը հետևյալի համար.

- անձնակազմով ստորաբաժանումները գաղտնի համալրուման;
- սպառազինությա ու տեխնիկայի վերականգնման և վերանորոգման;
- նյութատեխնիկական միջոցների մատակարարման, վիրավորների, հիվանդների, ինչպես նաև վնասված զենքի և ռազմական տեխնիկայի տարահանման;
- բարոյա- հոգեբանական աջակցության միջոցառումներ անցկացնելու համար:

2.10. Ստորաբաժանումների պատրաստություն

Գիշերային մարտին նախապատրաստվելու համար ստորաբաժանումներին մարտական հրամանը պետք է տրվի ժամանակին, մասնավորապես՝ օրվա ընթացքում:

Ստորաբաժանումների պատրաստության ընթացքում հրամանատարը, բացի սովորական հարցերից, վերահսկում է.

- սպառազինությամբ, գիշերային տեսանելիության (դիտարկման) սարքերով, ջերմատեսիլներով, մարտական մեքենաների գիշերային վարման սարքերով, նավիգացիոն սարքերով համալրվածությունը;
- լուսային անդրադարձման ազդեցությունը նվազեցնելու համար տրանսպորտային միջոցների լուսաքողարկման իրականացումը և հրաձգության ու դիտարկման սարքերի վրա դիմակների տեղադրումը;
- սպառազինության (գիշերային տեսողության սարքերի ստուգում (պահեստամասերի առկայություն), գիշերային տեսողության սարքերի կարգաբերում և նորմալ մարտական պայմանների բերում) և ռազմական տեխնիկայի պատրաստումը (սարքավորումների վերահսկողական վերանայման անցկացում, լուսավորության ազդանշանների, ինֆրակարմիր լուսարձակների գործունակության ստուգում, ինքնալուսավորվող կողային նշանների, լուսարձակների ցուցանակ-էկրանների առկայություն);
- լապտերների համալրվածությունը (պահեստային մարտկոցներ՝ 2 հավաքածու);
- զենքի պատրաստվածության վիճակը գիշերը կիրառելու համար (բոցակլանիչ, անադմուկ կրակող սարքերի առկայությունը);
- հրաձգային զենքի վրա հատուկ սարքերի տեղադրումը, որոնք հեշտացնում են գիշերը կրակի վարումը (գիշերային հրաձգության վարման համար գլխադիրներ, լազերային նշանացույցեր, մարտավարական լապտերներ);
- տեղանքը լուսավորելու համար անհրաժեշտ քանակի միջոցների համալրվածությունը (լուսավորող արկեր (ականներ), հրկիզող արկեր (ականներ), ռեակտիվ ազդանշանային փամփուշտներ, ազդանշանային փամփուշտներ և այլն, ինչպես նաև լուսածրող

փամփուշտներ արձակելու սարքեր, կողմնորոշիչներ, հրաձգության (շարժման) ուղղությունները նշելու համար:

2.11. Մարտական գործողությունների շրջանի և շարժման երթուղու պատրաստում

Մարտական գործողությունների շրջանի (շարժման երթուղու) պատրաստումն իրականացվում է ստորաբաժանումների ժամանակին և կազմակերպված ծավալման համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու, որոշակի առաջադրանքների հաջող կատարման, կենսունակության ապահովման և մարտունակության արագ վերականգնման, գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում դրանց կազմակերպված և անխափան ապահովման ու ղեկավարման համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու նպատակով:

Մարտական գործողությունների շրջանի պատրաստման ընթացքում ստորաբաժանման հրամանատարը որոշում և ուսումնասիրում է հետևյալը.

- բնագծերի և դիրքերի պաշտպանությունը (պահպանությունը), դրանց ինժեներական սարքապատումն ու քողարկման կարգը՝ օգտագործելով ստանդարտ (բնական) քողարկման միջոցներ;

- հրդեհի բռնկման հնարավոր տարածքները՝ որոշելով դրանք մարելուն մասնակցող ստորաբաժանումները;

- հակազդրոհի ուղղությունները և ծավալման բնագծերը, նշանակված ականապատ դաշտերով ստորաբաժանումների անցման կարգը;

- ելման և կարգավորման բնագծերը: Վերախմբավորման ընթացքում մանևրային երթուղիները նշանակվում են՝ կախված տեղանքի պայմաններից և գիշերային տեսանելիությունից, օգտագործելով լուսային և սովորական ցերեկային նշիչներ;

- ՀԴԿ-ների տեղակայման վայրերը և դրանց հնարավոր տեղաշարժի երթուղիները;

- անվտանգության և պաշտպանության ստորաբաժանումների դիրքերը, դիրքային տարածքները և հրետանային կրակային դիրքերը, և դրանց քողարկման կարգը;

- տեղերվի տեղակայման շրջանը և տեղաշարժի հնարավոր երթուղիները՝ հաշվի առնելով տեղանքի քողարկիչ հատկությունները;

- ՀՕՊ ուժերն ու միջոցները, դրանց տեղակայման կարգը և հակառակորդի լուսավորող աջակցության միջոցների դեմ պայքարի խնդիրները:

Շարժման երթուղիները պատրաստելիս ստորաբաժանման հրամանատարը որոշում և ուսումնասիրում է.

- շարժման հիմնական և այլընտրանքային երթուղիները՝ հաշվի առնելով տեղանքի քողարկիչ հատկությունները;

- ստորաբաժանման առաջխաղացման գոտու ճանապարհները, դրանց նշագրումները և ցուցանակները;

- հանգստի և կանգառի շրջանները, ստորաբաժանումների կենտրոնացման շրջանները և դրանք պաշտպանելու և պահպանելու կարգը;

- կրիտիկական տեղանքի գոտիները և դրանցով անցնելու կարգը՝ հաշվի առնելով հատկացված կրակային միջոցները;

- հրդեհների առաջացման հավանական գոտիները՝ որոշելով այն ստորաբաժանումները, որոնք կմասնակցեն հրդաշիջման աշխատանքներին;

- ելման և երթնելության կարգավորման բնագծերը նշվում են կախված տեղանքի պայմաններից և գիշերային տեսանելիությունից՝ լուսավորված և ստանդարտ ցերեկային նշանների միջոցով;

- ՀՕՊ ուժերն ու միջոցները, հակառակորդի լուսավորության սարքավորումներին հակազդելու առաջադրանքները:

2.12. Հրամանատարի և նրա տեղակալների գործնական աշխատանքը ստորաբաժանումներում (ստորաբաժանումների մարտական պատրաստության վերահսկում)

- Գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտական գործողություններին ժամանակին և լիարժեք պատրաստություն ապահովելու համար հրամանատարի գործնական աշխատանքը բաղկացած է ենթակա ստորաբաժանումների գործունեության ղեկավարումից և համակարգումից :

- Գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտական գործողություններին նախապատրաստվելու առաջնահերթ խնդիրները կատարելու համար հրամանատարի և նրա տեղակալների գործնական աշխատանքը սկսվում է գիշերային մարտական գործողությունների նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպման հետ միաժամանակ:

- Այս աշխատանքը ակտիվանում և ծավալվում է մարտական հրամանի արձակումից հետո և շարունակվում է գիշերային մարտական գործողություններին պատրաստվելու համար հատկացված ամբողջ ժամանակի ընթացքում: Հիմնական ջանքերն ուղղված են այն բանին, որ ենթակաները լիարժեք կատարեն գիշերային մարտական գործողություններին պատրաստվելու համար նախատեսված բոլոր գործողությունները, բացահայտեն և լուծեն խնդրահարույց հարցերը, որոնք կարող են ազդել որոշակի խնդիրների կատարման վրա:

- Գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում մարտական գործողության պատրաստությունը անձամբ վերահսկվում է հրամանատարի կամ նրա տեղակալների կողմից: Գիշերը և սահմանափակ տեսանելիության պայմաններում գործողությունների պատրաստության մոնիթորինգի ընթացքում բացահայտված խնդրահարույց հարցերը լուծվում են անպայմանորեն, և ստորաբաժանումների հրամանատարները դրա մասին զեկուցում են իրենց ավագ հրամանատարներին:

Սկիզբը.

Աղբյուրը: https://vk.com/wall-50957736_602633?ysclid=mghwkk02b1206813422